

Pedagogická komunikace

Využití prostoru
Emocionální stránka komunikace
Komunikační hry

Elevator speech (minutová řeč)

- ▶ Budování osobní značky, osobní profil, pohovor
- ▶ Vhodné do aktivit typu povězte nám něco o sobě, konference, e-mail, blogu, obchodní schůzce
- ▶ Všude, kde se snažíte „prodat sami sebe“

- ▶ Délka 30 sekund – 2 minuty
- ▶ Cílem je zaujmout a získat, ale zároveň nepřehltnit

Elevator speech (minutová řeč)

- ▶ Musí být konkrétní a bez klišé nebo nudných formulací
- ▶ Srozumitelné, jednoduše zapamatovatelné
- ▶ S obsahem je třeba být ztotožněn, tedy bez pochybností, bez negativ
- ▶ Měla by být energická, s emocemi a nadšením
- ▶ Nezapomeňte na klíčová slova

- ▶ Vyzkoušejte sami 😊 (na tvorbu máte 5 minut)

Elevator speech

- ▶ Očekávané vs. neočekávané informace

1 /

- ▶ **Co** děláte?
- ▶ Po **koho** to děláte?
- ▶ Jaký to má **přínos**?

2 /

- ▶ Začněte zamyšlením se nad tím, co chtějí vaši studenti dělat jinak, co jim může vaše řešení poskytnout (jak se změní život vašeho studenta, když absolvuje vaši výuku / proč chce chodit do vaší výuky / a jak se bude cítit, když se něco nového ve výuce naučí)

Elevator speech (minutová řeč)

- ▶ (Ne)funkční elevator speech
- ▶ https://www.youtube.com/watch?v=DE3Rq_Ao_R4

Využití prostoru – Proxemika

- ▶ prostorové chování
- ▶ proxemika je sdělování oddálením či přiblížením
- ▶ vzdálenost může ovlivňovat mezilidskou komunikaci: proxemika vyjadřuje vliv vzdálenosti na úroveň komunikace

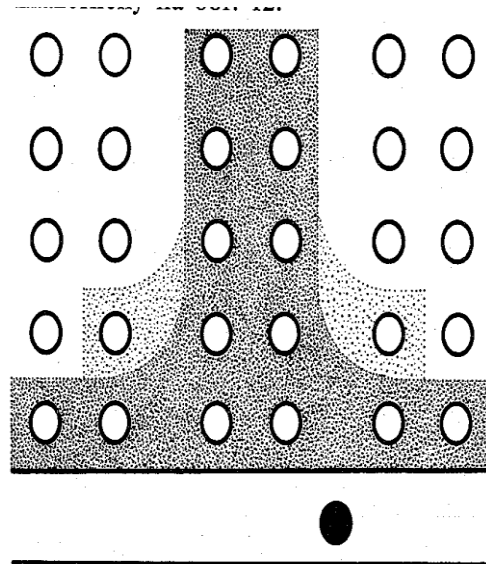
Proxemické zóny

- ▶ **Veřejná zóna:** 900 cm – 350 cm. Vnímáme při ní několik osob. Patří sem veřejné projevy.
- ▶ **Společenská zóna:** 350 – 120 cm. Setkáme se s ní při kontaktu v zaměstnání, úředních jednáních atd.
- ▶ **Osobní zóna:** rozmezí 120 – 45 cm. Jde při ní o důvěrnější sdělování informací.
- ▶ **Intimní zóna:** je od 45 – 0 cm. Týká se většinou pouze rodiny a nejbližších lidí.

Proxemika ve škole

- ▶ Ve škole jsou běžné situace, kdy je rozmístění účastníků neměnné. Jak může přesto učitel využívat prostoru třídy?
 - ▶ Má tzv. sálové uspořádání vliv na pedagogickou komunikaci?
 - ▶ Komunikuje učitel se všemi žáky stejně nebo jsou ve třídě místa s různou mírou aktivity?
 - ▶ Hromadná řízená diskuse
-

Akční zóna učitele

Obr. 12 *Akční zóna učitele v běžné učebně* (hustější tečkování označuje rozsah zóny podle Adamse a Biddle, 1970; řídkší tečkování podle Turnera, 1982. Učitel je vyznačen černě)

Gavora (1994) podobu této zóny vysvětluje tím, že velký význam zde má fyzická blízkost, kdy učitel komunikuje především s těmi žáky, kteří jsou k němu nejbližší a se kterými může navázat vizuální kontakt.

Vše jen v rukou učitele?

- ▶ Ovlivňují žáci akční zónu a pedagogickou komunikaci?
- ▶ Termín „zóna aktivní účasti“ používá Atwoodová a Leitnerová (in Mareš, Křivohlavý, 1995) pro pojmenování procesu, kdy je komunikace a podoba komunikačních zón ovlivňována zvýšenou aktivitou ze strany žáků.
- ▶ Schnitzerová a Kontírová (1995, 1996) doložily, že žáci sedící v zóně aktivní účasti nejen vykazují vyšší míru aktivity, ale zároveň vykazují nižší míru aktivity nežádoucí. Navíc žáci, kteří bývají označováni za prospěchově podprůměrné, častěji obsazují místa mimo fyzický a zrakový kontakt vyučujícího (tedy mimo zónu).

Ukázka z výzkumů

- ▶ *Komunikační procesy na II. Stupni základní školy z hlediska prostorového uspořádání jednotlivých aktérů* (Veronika Domkářová):
<http://www.phil.muni.cz/journals/index.php/studia-paedagogica/article/view/201/316>

Pohyb vyučujících v prostoru třídy:

Chodci:

„Myslím, že jak změním jakoby tu pozici v tý třídě, když jdu dopředu, tak jakoby se ta pozornost prostřídá no...“

Myslivci:

„No, u tabule, u stolku, a nebo si sednu na přední, doprostřed na lavici a tím pádem jako na lavici žakovskou.“

Strážci:

„Většinou sem, neseďm, ale stojím vedle stolku mezi prvníma lavicema u první a druhý řady. Často někdy chodím taky ještě na druhou stranu mezi druhou a třetí řadu.“

Jaký typ učitele jste?

- ▶ Otevřete si ve webovém prohlížeči stránku www.menti.com a zadejte kód 6465 8470
- ▶ Vyberte si který typ učitele dle předchozího dělení jste 😊

Vlastní pravidla komunikace

- ▶ Rozdělte se do menších skupinek // týmů a v rámci týmů vytvořte soubor (10) pravidel souvisejících s emocionální stránkou komunikace
- ▶ Můžete diskutovat přímo ve třídě nebo odejít na chodbu, abyste se vzájemně nerušili
- ▶ Na tvorbu máte max. 10 minut

Emocionální stránka pedagogické komunikace

Základní pravidla

- ▶ Naslouchat projevu žáka
- ▶ Snažit se vcítit
- ▶ Akceptovat situaci
- ▶ Reagovat pozitivně
- ▶ Nezesměšňovat
- ▶ Reagovat s humorem
- ▶ Nebýt pro žáka uzavřený
- ▶ Využívat komunikačních her vedoucích k větší otevřenosti

Komunikační hry – sochař

- ▶ Ukázka komunikační hry
- ▶ **Popis hry:** Polovina hráčů se stane „modelovací hmotou“, ostatní jsou „sochaři“. Nyní „sochaři“ z „hmoty“ modelují různé sochy. Musí při tom dávat pozor, aby svůj „model“ nezranili.
- ▶ **Varianta:** „Modelovací hmota“ má při tvarování zavřené oči a pokouší se uhodnout, co znázorňuje.

Komunikační hry – sochař

- ▶ Pojd'me si teď „sochaře“ vyzkoušet
- ▶ V rámci dvojice je vždy jeden z Vás sochař a druhý hmotou. Úkolem sochaře je vytvořit sochu znázorňující věc nebo vlastnost, hmota musí poznat v jakou sochu je přeměněna
- ▶ Po vyzkoušení se prohod'te

- ▶ Na aktivitu máte max. 10 minut

- ▶ Mareš, J. & Křivohlavý, J. (1995) Komunikace ve škole.
- ▶ Gavora, P. (2005) Učitel a žáci v komunikaci.
- ▶ Nelešovská, A. (2005) Pedagogická komunikace v teorii a praxi: význam komunikace, vztah učitele k žákovi, komunikace ve škole, ukázky. Vydání 1. Praha: Grada.
- ▶ Šed'ová, K., Švaříček, R. & Šalamounová, Z. (2012) Komunikace ve školní třídě. Vyd. 1. Praha: Portál.